

KISA RAPOR – SHORT COMMUNICATION

Mersin İlinde Antidepresan İlaç ve Benzeri Bitki Satış Oranları

Marketing Values of Antidepressant Drug and Similar Plants in Mersin Province

Ali Uğur¹, Ayşe Everest²

1. Şehir Hastanesi, Mersin, Turkey
2. Mersin Üniversitesi Biyoloji Bölümü, Mersin, Turkey

ABSTRACT

This study contain the marketing values in herbalmarkets and pharmacies of the cope of with depression was one of the important problem. This work done between August to October in 2016. The informants were collected by interview with herbalists and pharmacies and Mersin city health administrative..

Keywords: smartphone addiction, university, student.

ÖZET

Günümüzün en büyük sorunlarından biri olan depresyonu insanların yenme yöntemlerinden olan bitki ve ilaç satışları, geleneksel tıp ve medikal tıp açısından değerlendirerek; Mersin İl Sağlık Müdürlüğü ile bazı aktar ve eczaneler çerçevesinde 2016 yılında Ağustos ve Ekim ayları arasında araştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Antidepresants, marketing.

Correspondence / Yazışma Adresi: Ali Uğur, Şehir Hastanesi, Mersin, Turkey
E-mail: aliugurrr@mynet.com
Received /Gönderilme tarihi: 27.2.2018 Accepted /Kabul tarihi: 19.3.2018

GİRİŞ

Depresyon ve anksiyete bozuklukları sıklıkla birlikte görülen ve de diğer tıbbi hastalıklara da çok sık eşlik ederek onların seyrini ve tedavi yanıtını olumsuz olarak etkileyen hastalıklardır. Depresyonun klinik olarak farklı ve bazen tanısı zor olan birkaç alt tipi bulunur. Genel tıbbi duruma bağlı anksiyete bozukluklarının yanı sıra, panic atak, yaygın anksiyete, sosyal anksiyete ve travma sonrası stres bozukluğu ile özgül fobi ve bunlarla ilişkili bozukluklar anksiyete bozuklukları olarak tanımlanmıştır. Bu bozuklukların tanı ve tedavilerinin genel tıbbi hastalıkların seyrini ve prognozunu etkilemesi bakımından, psikiyatristler dışındaki hekimleri de ilgilendirdiği bazı araştırmacılarca aktarılmıştır (1). Selektif serotonin geri alım inhibitörlerinin (SSRI), ki bunlar fluoksetin, sertralin, sitalopram fluvoxamin ve essitalopramdır, depresyon ve anksiyete bozukluğu tedavisinde etkili olabileceğini vurgulanmaktadır. (2). Ülkemizde ve yurtdışında bu hastalıkların tedavisinde reçete edilen ve en çok satılan ilaçlar SSRI'lardır (1).

SSRI'ların yanısıra çok sayıda bitkisel ürün bu hastalıkların tedavisinde kullanılmıştır. Türkiye' de tıbbi bitkiler orta Asya şaman geleneğinden itibaren Anadolu insanının yanından eksik olmamıştır. Antalya; Gazipaşa halk pazarında satılan lavanta, nane, dağçayı, kekik başağrısı ve rahatlatıcı özellikleriyle ve kantaron (*Hypericum perforatum*), meyan kökü (*Glycyrrhiza glabra*), sıra (*Conium maculatum*) da Mersin' de olduğu gibi sakinleştirici olarak satılır ve üretilir (3,4).

Koşar ve Yozgatlı (4), bitirme çalışmasında, anksiyete ve depresyonun tedavisinde kullanılan bitkiler ve bitkisel ürünleri; doğrudan etkili bitkiler olarak Ginkgo biloba, Humulus lupulus, *Hypericum perforatum*, *Lavandula angustifolia*, *Melissa officinalis*, *Passiflora incarnata*, *Piper methysticum*, *Tilia cordata*, *Tilia platyphyllos*, *Valeriana officinalis* ve dolaylı etkili bitkiler olarak, *Achillea millefolium*, *Actaea racemosa*, *Citrus aurantium sinensis*, *Citrus aurantium*, *Crataegus laevigata*, *Eleutherococcus senticosus*, *Glycyrrhiza glabra*, *Jasminium officinale*, *Matricaria recutita*, *Panax ginseng*, *Papaver rhoeas*, *Vitex agnus-castus* saymışlardır. Anksiyete ve Depresyonun Tedavisinde Kullanılan Tıbbi Bitki Çaylarını ise, sarı kantaronun toprak üstü kısımları, mayıs papatyası çiçeği, oğul otu yaprağı, civanperçemi ve çarkafelek bitkisinin toprak üstü kısımları, ıhlamur çiçeği ve kedi otu kökünün on dakika kaynatılması olarak tarif etmişlerdir. Ayrıca, anksiyete ve depresyonun tedavisinde kullanılan aromaterapi uygulamalarından sıcak civanperçemi sargısı, Lavanta yağı göğüs kompresi ve banyo suyunu derlemiştir. Bazı bitki çayı tarifleri de tanımlamışlardır. Bunlardan az bilinen bazıları; *Crataegus laevigata*, *Papaver rhoeas*, *Passiflora incarnata*, *Salix alba*; *Cola acuminata*, *Lavandula angustifolia*, *Avena sativa*, *Rosmarinus officinalis*. *Valeriana officinalis*, *Rosmarinus officinalis*, *Valeriana officinalis*, *Achillea millefolium*; *Citrus aurantium sinensis*, *Lavandula angustifolia*, *Mentha piperita*, *Rosa damascena* ve *Rosmarinus officinalis*' in çeşitli karışımları şeklindedir.

Bu kısa raporda Mersin ilindeki antidepresan ve antidepresan nitelikli bitki satışları üzerinde durulmuştur.

YÖNTEM

Mersin ilinde çeşitli eczaneler ve aktarlardaki ilaç ve antidepresan benzeri bitkisel ürünler için araştırılmış ve elde edilen bulgular deskriptif istatistiksel değerlendirme ve şekiller içinde aktarılmıştır. Bu çalışma için satışları ele alınan ilaçlar sertralin, essitalopram, fluoksetin, paroksetin, sitalopramdır. Öte yandan ele alınan bitkisel ürünler papatya, kantaron, melisa çayı, kedi out ve ıhlamurdur.

BULGULAR

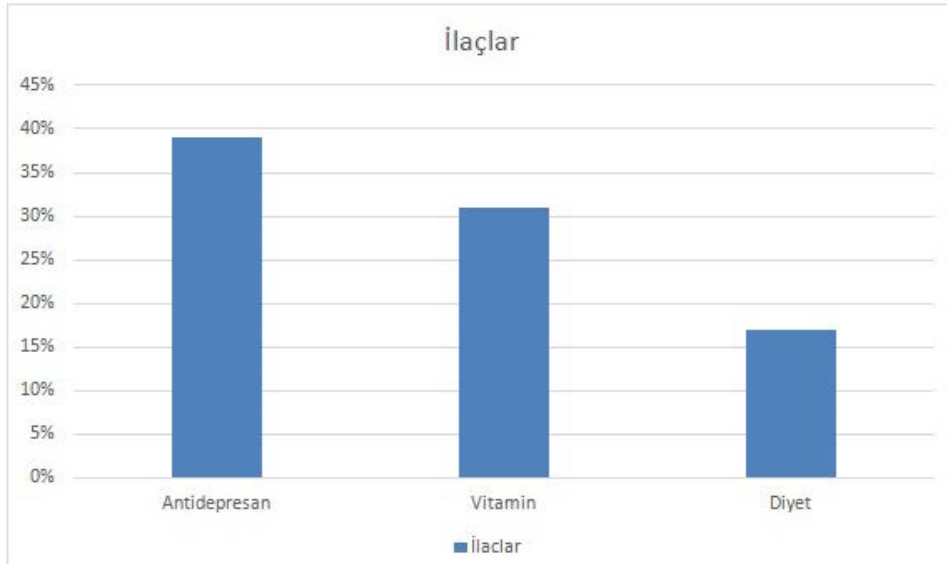
Mersin'in çeşitli bölgelerindeki eczanelerle ve aktarlarla yapılan 2016 yılı ağustos eylül ekim ayları anketler sonucu; eczanelerden alınan ilaçların sayı olarak bakıldığında ilk sırada antidepresan ilaçlar olduğu gözükmektedir (Şekil 1).

Mersin'in çeşitli bölgelerindeki eczanelerden elde edilen verilere göre en sık kullanılan antidepresan ilaçlar Şekil 2'de gösterilmiştir. (Şekil 2).

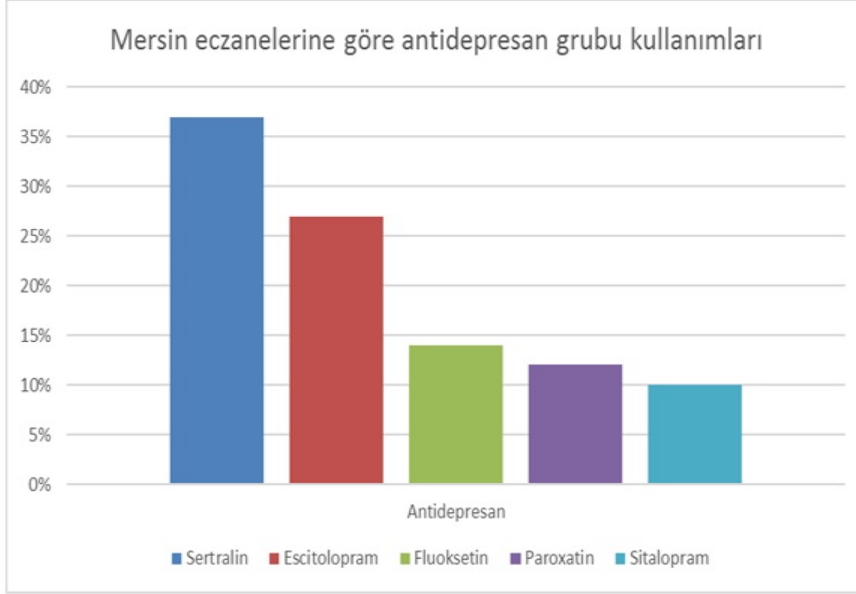
Mersin'in çeşitli bölgelerindeki eczanelerden ve aktarlardan elde edilen verilere göre en sık kullanılan antidepresan nitelikli bitkisel ürünler Şekil 3'de gösterilmiştir. (Şekil 3).

Eczane anketlerinde antidepresan ilaçların eczaneden alım sıklığının hasta yaş gruplarına göre dağılımı Şekil 4 'de gösterilmiştir. (Şekil 4)

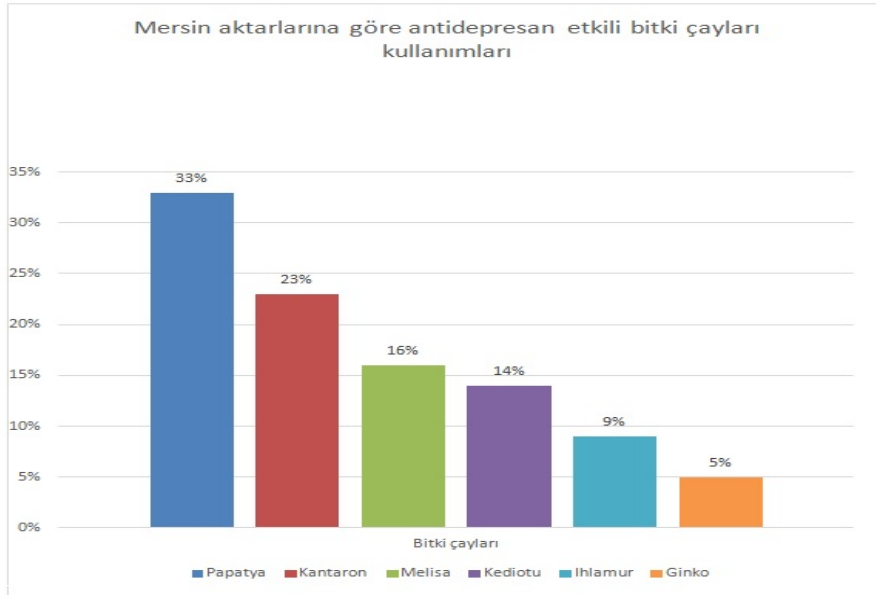
Bölgesel olarak karşılaştırma yapıldığında Gaziantep, Kahramanmaraş ve Mersin ilindeki en çok satılan SSRI olan essitalopram antidepresan kutu satış oranları Şekil 5'de gösterilmiştir. Etken maddesi Essitalopram olan antidepresan ilacın Gaziantep-Kahramanmaraş-Mersin kutu satış sayılarının bu illere nüfusa oranladığımızda 1/25 oranla en çok kullanan ilin Kahramanmaraş, 1/34' le Mersin ve en az kullanım olarak 1/54' le Gaziantep olduğu görülmektedir.

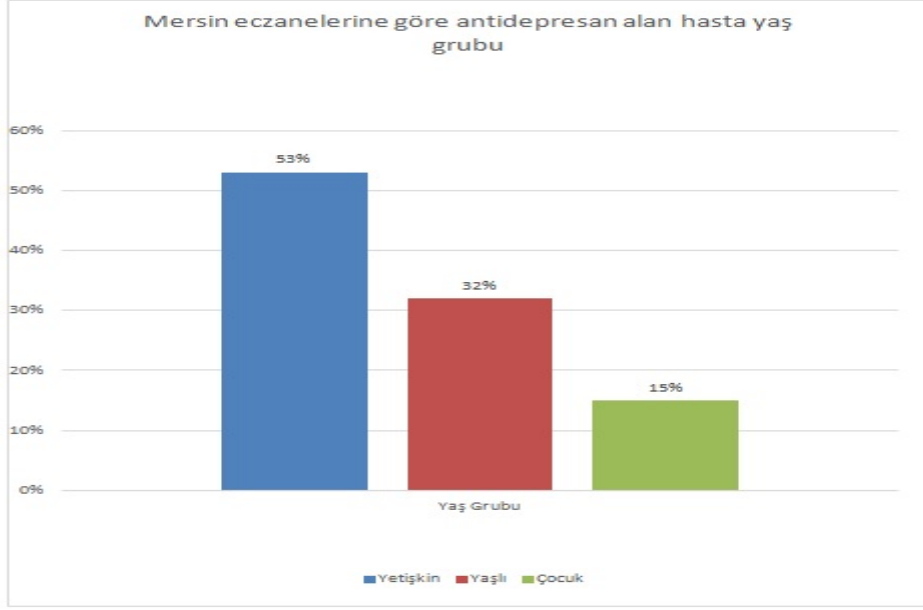
Şekil 1. Genel ilaç ve besin desteği satış oranları

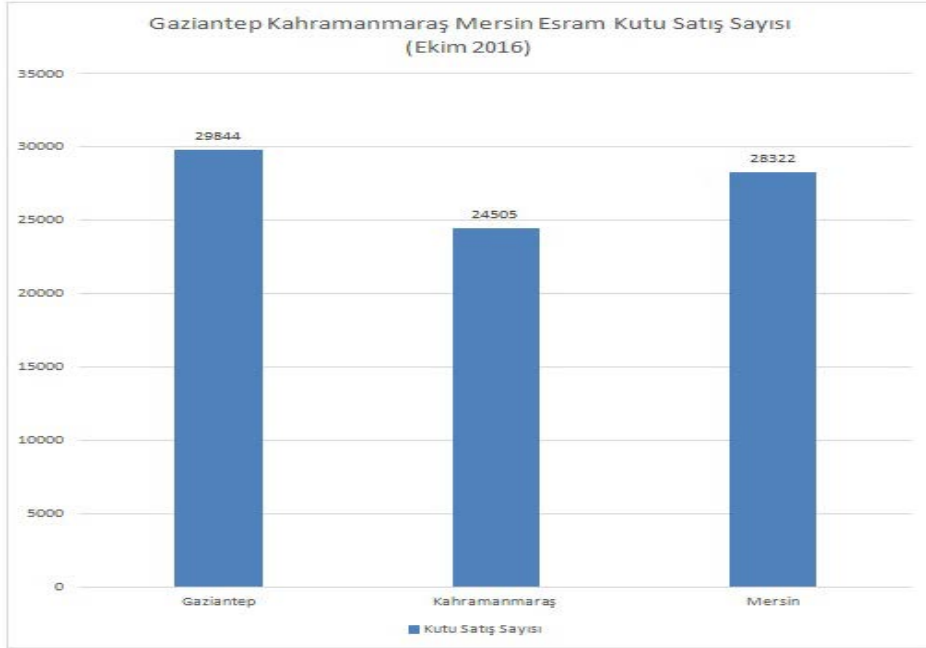
Şekil 2. Mersin'de antidepresan ilaç satış sıklığı

Şekil 3. Mersin'de antidepresan etkili bitki çayı satış sıklığı

Şekil 4. Mersin’de antidepresan satışlarının yaş gruplarına göre dağılımı

Şekil 5. Mersin ve çevre illerde essitalopram satış oranları

SONUÇ

Bu kısa raporda görülebileceği üzere Mersin ilinde diğer bölge illerindekine benzer biçimde antidepresan satışları ve bu nitelikteki bitki satışları belli bir oranın üzerindedir. Halk sağlığını etkilememesi için bu satışların eczaneler ya da benzeri denetimli kurumlar üzerinden sürdürülmesi zorunlu görünmektedir.

KAYNAKLAR

1. Karamustafaloğlu, O., Yumrukçal, H. Depresyon ve Anksiyete Bozuklukları, Med. Bull. Şişli Eftal Hospital Tıp Bülteni, 2011;45(2):65-74.
2. Tamam, L. 2007. Bipolar Bozukluk İle Anksiyete Bozukluğu Birlikteliği: Bir Gözden Geçirme, Türk Psikiyatri Dergisi 2007; 18(1):59-71.
3. Everest, A., Erdoğan Eliuz, E.A., Aslan,D.C., Meydancı,İ. E.,Tümay, M.,Vaktiyok. M. Modern Yaşamın Hastalığı: Depresyon ve Mersin Bölgesinde Bitkisel Antidepresan Kullanımı, Research Journal of Biological Sciences 2016, 9 (2): 62-67, 2016.
4. Aksoy, A., Çelik, j., Tunay, H., 2016. Gazipaşa ilçe pazarında satılan ve halk tarafından kullanılan bazı bitkiler ve kullanım nedenleri, BIBAD 9(2) 55-60.
5. Yozgatlı B, Koşar M. Anksiyete ve depresyon tedavisinde kullanılan bitkisel ürünlerin araştırılması (Bitirme ödevi). Kayseri, Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, 2011.